

ข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนา
การเกษตรและสหกรณ์รายสินค้าจังหวัดสุรินทร์

กระต่อนดลองน้อย

จัดทำโดย กลุ่มสารสนเทศการเกษตร
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุรินทร์
กันยายน 2561

คำนำ

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้จัดทำเอกสารข้อมูลรายสินค้า “กระท้อนคลองน้อย” เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกระท้อนคลองน้อยให้มีความครบถ้วน และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์สถานการณ์ กำหนดแนวทางการพัฒนา ตลอดจนสนับสนุนการดำเนินงานด้านการเกษตรและการส่งเสริมอาชีพของเกษตรกรในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม

เอกสารฉบับนี้ได้รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกระท้อนคลองน้อยในมิติต่าง ๆ ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลทั่วไปของสินค้า ข้อมูลด้านการผลิตและการบริหารจัดการ มาตรฐานและคุณภาพสินค้า ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและการตลาด ตลอดจน แผนงาน/โครงการ และแนวทางการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับกระท้อนคลองน้อย รวมถึงข้อมูลด้านอัตลักษณ์ และศักยภาพของกระท้อนคลองน้อยในฐานะสินค้าเกษตรที่มีความสำคัญของจังหวัด เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบการวางแผนและกำหนดแนวทางการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุราษฎร์ธานี หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารข้อมูลรายสินค้า “กระท้อนคลองน้อย” ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อส่วนราชการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เกษตรกร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวางแผนพัฒนา ส่งเสริมการผลิต การเพิ่มมูลค่า การพัฒนาคุณภาพ และการขยายช่องทางการตลาด อันจะนำไปสู่การยกระดับศักยภาพ สร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร และสินค้าเกษตรของจังหวัดสุราษฎร์ธานีอย่างยั่งยืน

ในการจัดทำเอกสารฉบับนี้ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุราษฎร์ธานี ขอขอบคุณส่วนราชการ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน เกษตรกร และผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลและสนับสนุน การดำเนินงานด้วยดีมาโดยตลอด จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

สารบัญ

01

ข้อมูลทั่วไป

4

ความเป็นมาและประวัติ , การประเมินด้านภูมิประเทศ , การประเมินด้านปฐพีวิทยาและคุณสมบัติของดิน, การประเมินด้านสภาพภูมิอากาศ ,

02

ข้อมูลสินค้ากระท้อนคลองน้อย

5 – 13

ลักษณะทั่วไปของกระท้อนคลองน้อย , พันธุ์ การวิจัยพันธุ์ และการเลือกใช้พันธุ์, ผู้เพาะพันธุ์, แนวทางการผลิตและควบคุมคุณภาพต้นพันธุ์ , การปลูกและการดูแลรักษา, โรคและการป้องกันรักษา , การเก็บเกี่ยว

03

ข้อมูลการผลิต

14 – 16

ข้อมูลเกษตรกร สถาบันเกษตรกร กลุ่มแปลงใหญ่ใหญ่วิสาหกิจชุมชน, ปริมาณผลผลิต , มาตรฐานการผลิต , ศูนย์เรียนรู้ แปลงต้นแบบ

04

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

17 – 21

ต้นทุนการเพาะปลูก , ราคาที่เกษตรกรขายได้ , ต้นทุนและผลตอบแทน , ปริมาณความต้องการ , ร้อยละปริมาณผลผลิตรายเดือน , วิธีการตลาด , การแปรรูปผลิตภัณฑ์ , ปัญหาและอุปสรรค ความเสี่ยง การบริหารจัดการ

05

ข้อมูลแผนงาน/โครงการ

22 – 23

โครงการแปรรูปผลผลิตกระท้อนคลองน้อย ,

03

แนวนโยบายการผลิต

24 –26

แนวนโยบายการผลิต การตลาดภายในและภายนอกจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ข้อมูลทั่วไป

ความเป็นมาและประวัติ

กระถ่อนคลองน้อย เป็นพืชอัตลักษณ์ท้องถิ่นของจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยเฉพาะในตำบลคลองน้อย อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี และพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ ตำบลบางไทร, บางใบไม้, บางชนะ และคลองฉนาก พื้นที่ปลูกอยู่ริมฝั่งแม่น้ำตาปี มีดินตะกอนที่อุดมสมบูรณ์ และเป็นดินสองน้ำ (น้ำจืดผสมน้ำกร่อย) ปลูกกันมานานในตำบลคลองน้อย ซึ่งเป็นพื้นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำตาปี ที่มีลำคลองล้อมรอบหลายสาย ดินแดน "คลองร้อยสาย" ที่มีสภาพดินพิเศษ มีแร่ธาตุธรรมชาติที่เหมาะสมอย่างยิ่ง ทำให้กระถ่อนที่นี่มีรสชาติ ลักษณะแตกต่างจากที่อื่น จึงเป็นที่มาของรสชาติพิเศษจนเป็นที่เลื่องลือ และได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ลำดับที่ 7 ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อรับรองคุณภาพและแหล่งกำเนิดที่แท้จริง

การประเมินด้านสภาพภูมิประเทศ (Topography)

พื้นที่ตำบลคลองน้อยตั้งอยู่ในบริเวณที่ราบลุ่ม โดยมีแม่น้ำตาปีซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักไหลผ่านลักษณะภูมิประเทศเช่นนี้มีความเหมาะสมอย่างยิ่งต่อการทำสวนผลไม้ที่ต้องการน้ำอุดมสมบูรณ์พื้นที่บางส่วนเป็นร่องน้ำและมีสภาวะน้ำขึ้นน้ำลงตามอิทธิพลของน้ำทะเลซึ่งการมีน้ำหล่อเลี้ยงตลอดทั้งปีช่วยลดความเสี่ยงจากภาวะภัยแล้งเกษตรกรสามารถใช้ระบบการปลูกแบบ “ยกร่อง” เพื่อควบคุมระดับน้ำเข้า-ออกในแปลงปลูกได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้สามารถบริหารจัดการความชื้นในดินให้เหมาะสมกับความต้องการของต้นกระถ่อนในแต่ละระยะการเจริญเติบโตได้เป็นอย่างดี

การประเมินด้านปฐพีวิทยาและคุณสมบัติของดิน (Soil Characteristics)

จุดแข็งที่สำคัญที่สุดของพื้นที่ตำบลคลองน้อย คือลักษณะของดินที่เรียกว่า “ดินสองน้ำ” (น้ำจืดผสมน้ำกร่อย) ดินในบริเวณนี้เกิดจากการทับถมของตะกอนน้ำทะเล และตะกอนน้ำหลากที่พัดพามาจากแม่น้ำเป็นระยะเวลายาวนาน ทำให้โครงสร้างดินเป็นดินร่วนเหนียวเนื้อละเอียดซึ่งมีคุณสมบัติในการอุ้มน้ำและระบายอากาศได้ดีในระดับที่เหมาะสมในเชิงของธาตุอาหาร ดินตะกอนเหล่านี้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยแร่ธาตุตามธรรมชาติที่สูงมาก ซึ่งแร่ธาตุเหล่านี้มีส่วนสำคัญในกระบวนการสังเคราะห์ทางเคมีภายใน ต้นกระถ่อนส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของผลผลิตทำให้กระถ่อนที่ปลูกในพื้นที่นี้มีรสชาติ “หวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย” เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ไม่ฝาด เนื้อแน่น และฟู ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่หาได้ยากจากการปลูกในพื้นที่อื่น

การประเมินด้านสภาพภูมิอากาศ (Climatology)

สภาพภูมิอากาศในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดนำความชุ่มชื้นมาจากมหาสมุทรอินเดีย และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจากประเทศจีน องค์ประกอบทางภูมิอากาศมีความเหมาะสม ดังนี้

- ปริมาณน้ำฝนและความชื้น : มีฝนตกชุก ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,500 - 2,000 มิลลิเมตรต่อปี และมีความชื้นสัมพัทธ์สูง ร้อยละ 75 - 80 ซึ่งเป็นสภาวะที่ต้นกระถ่อนขึ้นชอทำให้ต้นไม่มีการเจริญเติบโตทางลำต้น และ ใบได้อย่างเต็มที่

- อุณหภูมิ: อุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ที่ 25 - 30 องศาเซลเซียส ซึ่งเป็นช่วงอุณหภูมิที่เหมาะสมต่อการออกดอก และติดผลทำให้ต้นกระถ่อนในพื้นที่นี้มีอัตราการติดผลที่สูงมาก

ที่มา : ข้อมูลอ้างอิงจาก ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ "กระถ่อนคลองน้อย"

ทะเบียนเลขที่ สข 67100240 ประกาศ ณ วันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2567

ข้อมูลสินค้ากระท้อนคลองน้อย

1. ลักษณะทั่วไปของกระท้อนคลองน้อย

กระท้อนคลองน้อย (KRATHON KHLONGNOI และ/หรือ KHLONGNOI SANTOL) คือ กระท้อนพันธุ์วีล่า และพันธุ์ปุยฝ้าย ที่มีผลขนาดกลางถึงใหญ่ ทรงผลกลม หรือกลมแป้น ผิวเปลือกสีเหลืองทอง เปลือกบาง เนื้อหนา ไม่ฝาด ปุย หรือ เนื้อหุ้มเมล็ดฟู หนา แน่น สีขาว รสชาติเข้มข้นหวาน หรือหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย ที่ปลูกในพื้นที่ ตำบลคลองน้อย ตำบลบางไทร ตำบลบางไผ่ ตำบลบางโพธิ์ ตำบลบางชนะ และตำบลคลองฉนาก ของอำเภอมะนัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2. พันธุ์ การวิจัยพันธุ์ และการเลือกใช้พันธุ์

กระท้อนคลองน้อยมีความหลากหลายของสายพันธุ์ โดยจากการศึกษาลักษณะประจำพันธุ์ พบสายพันธุ์ ที่มีลักษณะโดดเด่นและมีศักยภาพในการคัดเลือกใช้ประโยชน์ จำนวน 2 สายพันธุ์ ได้แก่

1

กระท้อน

พันธุ์วีล่า

ลักษณะทางกายภาพ

รูปทรง ผลค่อนข้างกลม ขนาดปานกลางถึงใหญ่ น้ำหนักประมาณ 300 - 1,700 กรัมต่อผล

เปลือกผล เปลือกบาง เนื้อสุกมีสีเหลืองทอง

เนื้อ สีขาว หนา แน่น ปุยนุ่ม ฟู

รสชาติ หวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย เข้มข้น กลมกล่อม หรือหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย มีกลิ่นหอมเฉพาะตัว

เมล็ด เล็ก และมีเมล็ดสีประมาณ 1 - 2 เมล็ด

ลักษณะทางเคมี ค่าความหวานประมาณ 12 องศาบริกซ์ขึ้นไป

2

กระท้อน

ปุยฝ้าย

ลักษณะทางกายภาพ

รูปทรง ผลค่อนข้างกลม แป้น ผลขนาดกลาง น้ำหนักประมาณ 300 - 1,700 กรัมต่อผล

เปลือกผล เปลือกบาง มีขนนุ่มเมื่อสัมผัสคล้ายกำมะหยี่ เนื้อสุกมีสีเหลืองทอง

เนื้อ สีขาว หนา แน่น ปุยนุ่ม ฟู

รสชาติ หวาน เข้มข้น กลมกล่อม หรือหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย มีกลิ่นหอม

เมล็ด เล็ก และมีเมล็ดสีประมาณ 1 - 2 เมล็ด

ลักษณะทางเคมี ค่าความหวานประมาณ 12 องศาบริกซ์ขึ้นไป

3. ผู้เพาะพันธุ์ (ภาครัฐและเอกชน)

เกษตรกรในพื้นที่ตำบลคลองน้อย อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งมีองค์ความรู้และประสบการณ์ด้านการขยายพันธุ์ไม้ผล เป็นผู้ดำเนินการผลิตและขยายพันธุ์ต้นกระถ่อนคลองน้อยเพื่อใช้สำหรับปลูกทดแทนต้นเดิม ขยายพื้นที่ปลูก และรักษาพันธุ์กระถ่อนที่มีลักษณะตรงตามอัตลักษณ์ของพื้นที่ โดยมีการขยายพันธุ์แบบไม่อาศัยเพศด้วยวิธี การติดตา ซึ่งช่วยรักษาลักษณะทางพันธุกรรมของต้นพันธุ์ดีให้คงเดิมและให้ผลผลิตเร็วกว่าไม้ผลที่ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด

4. แนวทางการผลิตและควบคุมคุณภาพต้นพันธุ์

การคัดเลือกต้นแม่พันธุ์

คัดเลือกต้นกระถ่อนที่มีลักษณะตรงตามพันธุ์ มีความสมบูรณ์ แข็งแรง เจริญเติบโตดี ให้ผลผลิตสม่ำเสมอ และมีลักษณะของผลตรงตามอัตลักษณ์ของกระถ่อนคลองน้อย เพื่อใช้เป็นแหล่งกิ่งพันธุ์หรือตาพันธุ์สำหรับการขยายพันธุ์

การเตรียมต้นตอ

ใช้ต้นตอที่มีความแข็งแรง ระบบรากสมบูรณ์ ปราศจากโรคและแมลง และมีขนาดเหมาะสมสำหรับการติดตา เพื่อเพิ่มโอกาสในการเชื่อมประสานระหว่างต้นตอกับตาพันธุ์

การเตรียมตาพันธุ์

เลือกตาพันธุ์จากกิ่งที่สมบูรณ์ ลักษณะตรงตามพันธุ์ โดยควรเก็บรักษาความสดของตาพันธุ์ และป้องกันการปนเปื้อนหรือความเสียหายก่อนนำไปติดตา

การขยายพันธุ์โดยวิธีการติดตา

ดำเนินการติดตาโดยนำตาพันธุ์จากต้นแม่พันธุ์ที่คัดเลือกไว้มาเชื่อมติดกับต้นตอที่มีความเหมาะสม เพื่อให้เกิดการเชื่อมประสานของเนื้อเยื่อและพัฒนาเป็นต้นพันธุ์ใหม่ วิธีการดังกล่าวเป็นการขยายพันธุ์แบบไม่อาศัยเพศ จึงช่วยรักษาลักษณะพันธุ์ของต้นแม่พันธุ์ไว้ได้ดีกว่าการขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด

การดูแลหลังติดตา

มีการดูแลรักษาความชื้นและสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม ติดตามการเชื่อมประสานของตาพันธุ์กับต้นตอ และกำจัดส่วนที่ไม่พึงประสงค์ของต้นตอตามความเหมาะสม เพื่อส่งเสริมการเจริญเติบโตของตาพันธุ์

การคัดเลือกต้นพันธุ์ก่อนนำไปใช้หรือจำหน่าย

คัดเลือกต้นพันธุ์ที่มีการติดตาสำเร็จ แข็งแรง ระบบรากสมบูรณ์ ไม่มีอาการผิดปกติหรือการเข้าทำลายของโรคและแมลง และมีลักษณะตรงตามพันธุ์ เพื่อให้เกษตรกรได้รับต้นพันธุ์ที่มีคุณภาพ

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ข้อมูล ณ กันยายน 2569

5. การปลูกและการดูแลรักษา

5.1 การปลูก

(1) ปลูกได้ทั้งในที่ลุ่มและที่ดอน ปลูกได้ทั้งปีเนื่องจากสภาพพื้นที่ที่เหมาะสมเป็นพื้นที่ใกล้แม่น้ำคลอง กิ่งพันธุ์ที่ใช้ปลูก ได้จากการติดตา

(2) ทำการยกร่องทั้งพื้นที่ลุ่มและพื้นที่ดอนเพื่อสะดวกในการระบายน้ำ สันร่องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 4 เมตร ร่องน้ำ กว้างประมาณ 4 เมตร ลึก 1 เมตร ขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ ระยะห่างระหว่างต้นประมาณ 10 เมตร หรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ ขุดหลุมปลูกขนาด 50X50X50 เซนติเมตร หรือตามความเหมาะสมของพื้นที่

(3) ใส่ปุ๋ยคอกรองกันหลุม นำต้นพันธุ์วางลงในหลุมปลูกกลบดินระดับโคนต้นเสมอกับดินที่ปากหลุม รดน้ำทันที เพื่อให้ดินกระชับราก อวหาหญ้าแห้งหรือฟางข้าวมาคลุมโคนต้น เพื่อป้องกันหน้าดินถูกทำลายและช่วยรักษาความชื้น

5.2 การดูแลรักษา

- 1) การให้น้ำ ควรให้น้ำอย่างสม่ำเสมอในช่วงแรก และเว้นระยะห่างมากขึ้นเมื่อต้นเริ่มโต ในช่วงเริ่มออกช่อดอกและติดผลต้องให้น้ำอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ช่อดอกสมบูรณ์ เจริญเติบโตสม่ำเสมอและลดปัญหาผลแตก
- 2) การตัดแต่งกิ่งกระถ้อนจะทำเมื่อเก็บเกี่ยวผลกระถ้อนแล้ว ให้ตัดแต่งกิ่งที่ถูกโรคหรือแมลงเข้าทำลาย กิ่งแห้งตาย กิ่งที่แน่นทึบ กิ่งกระโดงออกเพื่อควบคุมให้ทรงพุ่มมีการเจริญออกทางด้านข้าง เพื่อสะดวกในการดูแลรักษา การห่อ และเก็บเกี่ยวผลผลิต
- 3) การกำจัดวัชพืช ประมาณ 2-4 ครั้งต่อปี ควรใส่ปุ๋ย และปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักอย่างสม่ำเสมอ และอาจมีการใส่ปุ๋ยเคมีตามความเหมาะสม

5.3 การห่อผล

- 1) การให้น้ำ ควรให้น้ำอย่างสม่ำเสมอในช่วงแรก และเว้นระยะห่างมากขึ้นเมื่อต้นเริ่มโต ในช่วงเริ่มออกช่อดอกและติดผลต้องให้น้ำอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ช่อดอกสมบูรณ์ เจริญเติบโตสม่ำเสมอและลดปัญหาผลแตก
- 2) การตัดแต่งกิ่งกระถ้อนจะทำเมื่อเก็บเกี่ยวผลกระถ้อนแล้ว ให้ตัดแต่งกิ่งที่ถูกโรคหรือแมลงเข้าทำลาย กิ่งแห้งตาย กิ่งที่แน่นทึบ กิ่งกระโดงออกเพื่อควบคุมให้ทรงพุ่มมีการเจริญออกทางด้านข้าง เพื่อสะดวกในการดูแลรักษา การห่อ และเก็บเกี่ยวผลผลิต
- 3) การกำจัดวัชพืช ประมาณ 2-4 ครั้งต่อปี ควรใส่ปุ๋ยและปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักอย่างสม่ำเสมอ และอาจมีการใส่ปุ๋ยเคมีตามความเหมาะสม

6. โรคและการป้องกันรักษา

ไรแดง

ไรแดงจะเข้าทำลายกระท้อนในระยะตั้งแต่ใบอ่อนจนถึง ใบแก่ทำให้ใบหงิกงอเป็นปุ่มปม ด้านใต้ใบจะมีลักษณะคล้ายกำมะหยี่สีน้ำตาล ถ้ามีการระบาดมากจะทำให้ใบอ่อน หงิกงอหมด เมื่อพบว่าเริ่มมีไรแดงระบาด ควรตัดแต่งใบที่ถูกทำลายไปเผาทำลายทิ้ง และฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดไรแดง เช่น กำมะถันผง ไโดโคโฟล อามิงราส ไดโนบูตัน ฉีดพ่นหลังจากตัดแต่งกิ่ง และเริ่มแตกใบอ่อน 2 - 3 ครั้ง ทุก 4 วัน

หนอนผีเสื้อยักษ์

หนอนผีเสื้อยักษ์ จะมีขนาดตัวใหญ่สีฟ้า จะเข้ากัดกินใบ และยอดอ่อน ทำให้ต้นกระท้อนชะงักการเจริญเติบโต ผลผลิตลดลง ถ้ามีระบาดควรจับตัวหนอนมาทำลาย และฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดแมลง เช่น เมทโรมิลประมาณ 1 - 2 ครั้ง ห่างกัน 15 วัน

หนอนร่านกินใบ

ตัวหนอนมีขนาดเล็กมีขนถ้าถูกผิวหนังจะรู้สึกแสบและคัน ตัวหนอน เข้ากัดกินใบเสียหาย ถ้ามี ระบาดมาก พบว่าตัวหนอนจะรวมกันเป็นกระจุกกัดกินใบแหว่งเป็นวง กำจัดโดยตัดใบที่มีตัวหนอนอยู่ด้วย ไปทำลายทิ้ง และฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดแมลง เช่น เพอร์เมทรีน เมทโรมมิล ประมาณ 1 - 2 ครั้ง

หนอนเจาะขี้ผล

หนอนชนิดนี้จะอาศัยอยู่ในรังที่ทำจากกลีบดอกกระถ่อนแห้ง ๆ และเข้ากัดกินขี้ผลขณะที่ผล กระถ่อน ยังเล็กอยู่ ทำให้ผลแห้ง และร่วงหล่น การป้องกันโดยการตัดแต่งกิ่งให้มีทรงพุ่มโปร่ง เมื่อเริ่ม ติดผลขนาดเล็ก ควรมีพ่นละอองน้ำล้างช่อดอกจะช่วยลดการทำลายลงได้ ถ้าระบาดมากควรพ่นสารเคมี ป้องกันกำจัดแมลง เช่น โมโนโครโตฟอส ประมาณ 3 - 4 ครั้ง ทุก 7 - 10 วัน

หนอนเจาะขี้ผล

Life Cycle and Management in Santol
'Conogethes punctiferalis'

- 1 ที่อยู่อาศัยและการทำลาย**

old อาน
old ชราม
nest
เจาะขี้ผลกระถ่อนยังเล็ก
ผลแห้ง และร่วงหล่น
- 2 ธรรมชาติของหนอน**

8-12 mm
- 3 การป้องกัน**

พ่นละอองน้ำล้างช่อดอก
ตัดแต่งกิ่งให้ทรงพุ่มโปร่ง
- 4 การควบคุม**

ถ้าระบาดมาก: พ่นสารเคมี
'โมโนโครโตฟอส' (Monocrotophos)
3 - 4 ครั้ง ทุก 7 - 10 วัน
Days 1 7 14 21

เพลี้ยไฟ

เพลี้ยไฟจะเข้าทำลายกระท้อนตั้งแต่ระยะยอดอ่อน ระยะช่อดอกจนถึงติดผลขนาดเล็กทำให้ดอกแห้งร่วง ผลจะมีผิวลาย และจะติดไปจนผลแก่ หากพบว่ามีเพลี้ยไฟระบาด ควรรีบพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดแมลง เช่น คาร์โบซัลเฟน ฟอรั่มิทาเนก ในช่วงเริ่มออกช่อดอก และก่อนดอกบาน แต่งดการฉีดพ่นช่วงดอกบานหลังจากติดผลแล้วจึงฉีดพ่นใหม่ประมาณ 2 - 3 ครั้ง ห่างกัน 7 - 10 วัน

เพลี้ยไฟ (Thrips) ในกระท้อน (Santol)

ความเสียหาย

1. ระยะยอดอ่อนและช่อดอก
เพลี้ยไฟ (Thrips)
2. ระยะติดผลขนาดเล็ก (Small fruit stage):
ดอกแห้งร่วง
ผิวผลเป็นลายเป็นลายติดไปจนแก่
3. ผลแก่ (Mature fruit):
ผิวผลเป็นลายเป็นลายติดไปจนแก่

วิธีป้องกันกำจัด

1. เริ่มออกช่อดอก
พ่นคาร์โบซัลเฟน ฟอรั่มิทาเนก
2. ก่อนดอกบาน (Pre-bloom):
พ่นอีกครั้งก่อนดอกบาน
3. ช่วงดอกบาน (Full bloom):
งดฉีดพ่นช่วงดอกบาน
4. หลังติดผล (After fruit set):
ฉีดพ่นหลังติดผลใหม่
5. ความถี่ (Frequency):
ประมาณ 2 - 3 ครั้ง ห่างกัน 7 - 10 วัน

คู่มือการเกษตรการดูแลกระท้อน

แมลงวันผลไม้

แมลงวันผลไม้จะเข้าวางไข่บนผลที่ผิวเปลือกเริ่มเปลี่ยนเป็นสีกระด้างงาเป็นต้นไป ตัวหนอนจะซ่อนไข่เข้าไปกัดกินเนื้อทำให้ผลเน่า และร่วงหล่น การป้องกันที่ดีที่สุด คือ การห่อผลในระยะที่ผลกระท้อนเริ่มเปลี่ยนสีเป็นสีขี้ม้า (ก่อนที่จะเปลี่ยนเป็นสีกระด้างงา)

แมลงวันผลไม้เข้าวางไข่

ผลเริ่มเปลี่ยนเป็นสีกระด้างงา

หนอนแมลงวันผลไม้
ตัวหนอนกัดกินเนื้อ
ทำให้ผลเน่า
และร่วงหล่น

การป้องกันที่ดีที่สุด:
ห่อผลในระยะที่ผลกระท้อนเริ่มเปลี่ยนสีเป็นสีขี้ม้า

สีขี้ม้า

สีกระด้างงา

✓ ห่อผลกระท้อนป้องกันแมลงวันผลไม้

หนอนผลไม้

หนอนชนิดนี้จะระบาดในส่วนกระถ่อนที่ไม่มีการดูแลรักษา เช่น ไม้มี การตัดแต่งกิ่ง ตัวหนอนจะเจาะเข้าไปในกิ่งหรือลำต้น เข้าทำลายท่อน้ำ ท่ออาหาร ทำให้กิ่งแห้งตายการป้องกันกำจัด โดยดูแลตัดแต่งกิ่งให้มีทรงพุ่มโปร่งหากพบว่า มีตัวหนอนเจาะเข้าไปในกิ่ง หรือลำต้น โดยจะสังเกตจากมีขุยอยู่ตรงรูที่หนอนเจาะเข้าไป ให้ใช้เข็มฉีดยาใส่สารป้องกันกำจัดแมลง เช่น ไคโครวอส ฉีดเข้าไปในรูที่หนอนเจาะ แล้วใช้ดินหรือดินน้ำมันปิดรูไว้

ความเสียหาย

หนอนระบาดในส่วนที่ไม่ดูแล ไม่มีตัดแต่งกิ่ง. เจาะลำต้นหรือกิ่ง ทำลายท่อน้ำ-ท่ออาหาร กิ่งแห้งตาย.

วิธีการป้องกันและกำจัด

- 1 การป้องกัน**
ดูแลตัดแต่งกิ่งให้ทรงพุ่มโปร่ง
- 2 การกำจัด**
สังเกตขุยตรงรูที่หนอนเจาะ
- 3 การกำจัดต่อ**
ใช้เข็มฉีดยาใส่สารกำจัดแมลงฉีดเข้าไปในรู
- 4 การกำจัดขั้นสุดท้าย**
ใช้ดินหรือดินน้ำมันปิดรูไว้

โรคใบจุด

เกิดจากเชื้อราชนิดหนึ่ง เมื่อมีการระบาดจะทำให้เกิดเป็นจุดขนาดเล็ก ๆ บนใบ ขอบแผลมีสีเข้มตรงกลางมีสีเหลืองจุดเล็ก ๆ จะขยายไปจนทั่วใบตามความยาวของใบ เมื่อพบว่า มีโรคดังกล่าวระบาดมาก ควรทำการฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น บีโนมีล คาร์เบนดาซิม ทุก 10 - 15 วัน ทำการกำจัดวัชพืชในช่วงออกดอกอีกครั้ง

โรคใบจุดในกระถ่อนและการป้องกันกำจัด

การจัดการโรค

7. การเก็บเกี่ยว/เทคโนโลยีการเก็บเกี่ยว

กระถ่อนคลองน้อยควรเก็บเกี่ยวเมื่อผลมีอายุและความเหมาะสมตามลักษณะประจำพันธุ์ โดยสังเกตจากการเปลี่ยนแปลงของสีผิวผลจาก สีเขียวเป็นสีเหลืองทอง ซึ่งเป็นระยะที่ผลมีคุณภาพเหมาะสมต่อการบริโภคและการจำหน่าย ทั้งนี้ ระยะเวลาเก็บเกี่ยวจะแตกต่างกันตามสายพันธุ์ ดังนี้

7.1 พันธุ์ปุยฝ้าย

ระยะเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมประมาณ 160 วันหลังดอกบาน โดยทั่วไปผลผลิตจะเข้าสู่ระยะเก็บเกี่ยวในช่วง เดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ควรเก็บเกี่ยวเมื่อผลมีความแก่เหมาะสมและผิวผลเริ่มเปลี่ยนเป็นสีเหลืองทอง เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและมีรสชาติตามลักษณะของพันธุ์

7.2 พันธุ์อีล่า

ระยะเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมประมาณ 180 วันหลังดอกบาน โดยทั่วไปผลผลิตจะเข้าสู่ระยะเก็บเกี่ยวในช่วง เดือนสิงหาคม-กันยายน ควรเก็บเกี่ยวเมื่อผลมีความแก่และสุกตามระยะที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากสีผิวผลที่เปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีเหลืองทองประกอบกับอายุของผลหลังดอกบาน

ลำดับช่วงการเก็บเกี่ยว จึงเริ่มจาก พันธุ์ปุยฝ้าย ซึ่งสามารถเก็บเกี่ยวได้ก่อน โดยอยู่ในช่วงเดือน กรกฎาคม-สิงหาคม จากนั้นจึงเป็น พันธุ์อีล่า ซึ่งเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนสิงหาคม-กันยายน ทั้งนี้ ช่วงเวลาดังกล่าวอาจมีความแตกต่างกันตามสภาพภูมิอากาศ การจัดการสวน และความสมบูรณ์ของต้นในแต่ละปี โดยควรพิจารณาความแก่ของผลประกอบการเก็บเกี่ยวทุกครั้ง เพื่อรักษาคุณภาพและมาตรฐานของกระถ่อนคลองน้อย

ข้อมูลการผลิต

1. ข้อมูลการผลิต (ปี 2567 - 2569)

1.1 ข้อมูลเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร/แปลงใหญ่/สหกรณ์/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน

1.1.1 ข้อมูลเกษตรกร

จำนวนเกษตรกรผู้ปลูกกระท้อนคลองน้อย ที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตร

ปี 2567 - 2569 จำนวน 174 ราย

ปี	จำนวนเกษตรกรผู้ปลูกกระท้อนคลองน้อย (ราย)
2567	127
2568	154
2569	174

ที่มา : ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.1.2 ข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่วิสาหกิจชุมชน

กลุ่มแปลงใหญ่วิสาหกิจชุมชนพัฒนาคุณภาพกระท้อนคลองน้อย จัดตั้งเมื่อปี 2563 มีสมาชิกกลุ่ม จำนวน 111 ราย พื้นที่เข้าร่วม จำนวน 214 ไร่

1.2 เน้นที่การเพาะปลูก

1.2.1 ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตร ปี 2567 - 2569

ปี	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)
2567	210.74	146.38
2568	239.85	159.98
2569	270.41	176.18

ที่มา : ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.3 ปริมาณผลผลิต/การตรวจสอบคุณภาพของวัตถุดิบ

1.3.1 ปริมาณผลผลิตกระท้อนคลองน้อย ปี 2567-2569

ปี	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ปริมาณผลผลิต (กิโลกรัมต่อปี)
2567	146.38	219,570
2568	159.98	255,968
2569	176.18	176,180

ที่มา : ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ณ กันยายน 2569

1.3.2 การตรวจสอบคุณภาพของวัตถุดิบ

มีการตรวจสอบคุณภาพกระท้อนก่อนเข้าสู่กระบวนการคัดแยก บรรจุ และจำหน่าย โดยพิจารณาคุณภาพทั้งด้านกายภาพและคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่าย ได้แก่

- ตรวจสอบ ชนิดพันธุ์ ให้เป็นพันธุ์ที่อยู่ในข่ายใต้ขอบเขตและเงื่อนไขของ “กระท้อนคลองน้อย” ตามข้อกำหนดการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์
- ตรวจสอบ แหล่งผลิต ให้มาจากพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับกระท้อนคลองน้อย
- ตรวจสอบ ความสมบูรณ์ของผล เช่น รูปร่าง ขนาด สีผิว และความสม่ำเสมอของผล
- ตรวจสอบการ ไม่มีร่องรอยการเข้าทำลายของโรคและแมลงศัตรูพืช ที่มีผลต่อคุณภาพของผลผลิต
- ตรวจสอบความสะอาดและความสมบูรณ์ของผล โดยไม่พบสิ่งแปลกปลอม สิ่งสกปรก หรือความเสียหายที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพ
- คัดแยกผลผลิตตาม ขนาด น้ำหนัก และคุณภาพ ก่อนการจำหน่าย เพื่อให้เหมาะสมกับตลาด และสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภค
- กรณีผลผลิตที่จำหน่ายภายใต้ตราสัญลักษณ์ GI ต้องดำเนินการตาม ข้อกำหนดและระบบควบคุมตรวจสอบของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์กระท้อนคลองน้อย อย่างเคร่งครัด

1.4 มาตรฐานการผลิต/การตรวจสอบคุณภาพของวัตถุดิบ

1.4.1 ได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิต GAP

เกษตรกรผู้ผลิตกระท้อนคลองน้อยมีการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการผลิตให้เป็นไปตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GOOD AGRICULTURAL PRACTICES: GAP) โดยมุ่งเน้นการผลิตที่มีคุณภาพปลอดภัย สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ ครอบคลุมด้านสำคัญ เช่น แหล่งน้ำ ดิน พื้นที่ปลูกมีความเหมาะสม และไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการปนเปื้อน มีการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างถูกต้องและเหมาะสม มีการจัดการศัตรูพืชตามหลักการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน มีการเก็บเกี่ยวผลผลิตในระยะเวลาที่เหมาะสม มีการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวอย่างถูกสุขลักษณะ มีการบันทึกข้อมูลการผลิตและสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้

1.4.2 ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

“กระถ่อนคลองน้อย” ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GEOGRAPHICAL INDICATION: GI) เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2567 ซึ่งเป็นการรับรองความเชื่อมโยงระหว่างคุณลักษณะ ชื่อเสียง หรือคุณภาพของสินค้า กับแหล่งภูมิศาสตร์ที่กำหนด

1.4.3 การตรวจสอบคุณภาพของวัตถุดิบ

1. ตรวจสอบว่าเกษตรกรและแปลงผลิตอยู่ในพื้นที่ที่กำหนด และมีคุณสมบัติเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งตรวจสอบสถานะใบรับรอง GAP ให้เป็นปัจจุบัน โดยมีการต่ออายุใบรับรองก่อนสิ้นอายุ และจัดเก็บข้อมูลใบรับรองเพื่อใช้ประกอบการตรวจสอบย้อนกลับมีการขึ้นทะเบียนและต่ออายุใบอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “กระถ่อนคลองน้อย”

2. ตรวจสอบการขึ้นทะเบียนเกษตรกร/ผู้ผลิต และการได้รับอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “กระถ่อนคลองน้อย” รวมถึงตรวจสอบการต่ออายุใบอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์ให้เป็นไปตามระยะเวลา ขอบเขตพื้นที่การผลิต ลักษณะสินค้า วิธีการผลิต และเงื่อนไขตามข้อกำหนดของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ รวมทั้งต้องผ่านระบบควบคุมตรวจสอบตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อรักษาคุณภาพ อัตลักษณ์ และความน่าเชื่อถือของสินค้า

1.5 ศูนย์เรียนรู้/แปลงตัวอย่าง หรือ แปลงต้นแบบ / สถาบันเกษตรกรตัวอย่าง

1.5.1 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เครือข่าย ด้านการผลิตกระถ่อนคุณภาพ ของนางสุลี เทียมประทีป ที่ตั้งแปลง เลขที่ 5 หมู่ที่ 6 ตำบลคลองน้อย อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ขนาดพื้นที่ 5 ไร่ จุดเด่น เรื่อง การผลิตกระถ่อนตามหลักและวิธีการผลิตมะพร้าว ตามมาตรฐานการปฏิบัติที่ดีและเหมาะสม (GAP) และการผลิตคู่มือปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “กระถ่อนคลองน้อย”

1.5.2 แปลงเรียนรู้การผลิตไม้ผลอัตลักษณ์ที่ได้มาตรฐาน

แปลงเรียนรู้การผลิตไม้ผลอัตลักษณ์ที่ได้มาตรฐาน เรื่อง ระบบการให้น้ำอัตโนมัติ การจ่ายปุ๋ยผ่านระบบน้ำ และจุดท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตามโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ของนางสาวกฤษณา ภัคดี ที่ตั้งแปลง เลขที่ 31/3 หมู่ที่ 6 ตำบลคลองน้อย อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.5.3 แปลงแปลงสาธิต

แปลงสาธิตการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกระถ่อนคลองน้อย ตามโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ ของนายมนเทียร จ่านงพันธ์ ที่ตั้งแปลง เลขที่ 15/1 หมู่ที่ 6 ตำบลคลองน้อย อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ขนาดพื้นที่ 3 ไร่ จุดเด่น เรื่อง การผลิตกระถ่อนตามหลักและวิธีการผลิตมะพร้าวตามมาตรฐานการปฏิบัติที่ดีและเหมาะสม (GAP) และการผลิตคู่มือปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “กระถ่อนคลองน้อย”

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

1. ต้นทุนการเพาะปลูก

1.1 ต้นทุนการผลิตกระท้อนคลองน้อย ปี 2569

ลำดับที่	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)
1	ค่าปุ๋ยอินทรีย์	2,880
2	ค่าปุ๋ยเคมี	3,240
3	ค่าฮอร์โมน	9,000
4	ค่าจ้างตัดหญ้า	3,000
5	ค่าจ้างห่อผล	18,000
6	ค่าวัสดุห่อ	700
7	ค่าจ้างเก็บกระท้อน	6,000
	รวมทั้งสิ้น	42,820

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ณ กันยายน 2559

หมายเหตุ : คำนวณ 12 ต้นต่อ 1 ไร่

ต้นทุนการผลิต เฉลี่ยประมาณ 42,820 บาทต่อไร่ โดยต้นทุนที่มีสัดส่วนสูง ได้แก่ ค่าจ้างห่อผล ค่าฮอร์โมน/สารควบคุมการเจริญเติบโต และค่าจ้างเก็บเกี่ยว ซึ่งสะท้อนว่าการผลิตกระท้อนเป็นการผลิตที่ต้องใช้แรงงานค่อนข้างมาก โดยเฉพาะขั้นตอนการห่อผลและการเก็บเกี่ยว ซึ่งมีผลโดยตรงต่อคุณภาพและความเสียหายของผลผลิต ทั้งนี้ ต้นทุนดังกล่าวเป็นต้นทุนที่รวบรวมจากรายการที่มีการบันทึกในพื้นที่ และอาจแตกต่างกันตามอายุของสวน จำนวนต้นต่อไร่ วิธีการจัดการสวน ปริมาณการใช้ปัจจัยการผลิต และการใช้แรงงานในครัวเรือนหรือแรงงานจ้าง

2. ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2569 ราคาขายปลีกของกระท้อนคลองน้อยมีความแตกต่างกันตามขนาดและน้ำหนักของผล โดยราคาจำหน่ายเฉลี่ย มีรายละเอียด ดังนี้

ขนาด/น้ำหนักผล	ราคาขายปลีกเฉลี่ย
น้ำหนักน้อยกว่า 500 กรัม	ประมาณ 50 - 60 บาท/กิโลกรัม
น้ำหนัก 500 - 600 กรัม	60 - 90 บาท/กิโลกรัม
น้ำหนัก 601 - 700 กรัม	90 - 120 บาท/กิโลกรัม
น้ำหนัก 701 - 800 กรัม	120 - 140 บาท/กิโลกรัม
น้ำหนัก 801 - 900 กรัม	140 - 160 บาท/กิโลกรัม

ขนาด/น้ำหนักผล	ราคาขายปลีกเฉลี่ย
น้ำหนัก 901 - 1,000 กรัม	160 - 180 บาท/กิโลกรัม
น้ำหนักตั้งแต่ 1,000 กรัมขึ้นไป	180 บาท/กิโลกรัมขึ้นไป

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ณ กันยายน 2559

3. ต้นทุนและผลตอบแทน ปี 2569

รายการ	จำนวน
ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	1,000
ราคาเฉลี่ย (บาท)	75
รายได้เฉลี่ยต่อไร่ (บาท)	75,000
ต้นทุนต่อไร่ (บาท)	42,820
กำไรต่อไร่ (บาท)	32,180

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ณ กันยายน 2559

4. ปริมาณความต้องการผลผลิตของผู้ประกอบการในจังหวัด

จากข้อมูลของเกษตรกรและผู้จำหน่ายในพื้นที่ พบว่า ความต้องการบริโภคกระถ่อนคลองน้อยมีแนวโน้มสูงกว่าปริมาณผลผลิตที่สามารถผลิตและออกสู่ตลาดได้ในแต่ละปี โดยเฉพาะผลผลิตที่มีขนาดใหญ่ รูปลักษณะสวยงาม คุณภาพดี และสามารถจำหน่ายภายใต้ชื่อหรือเครื่องหมาย GI

5. ร้อยละปริมาณผลผลิตรายเดือน

กระถ่อนคลองน้อยเป็นไม้ผลที่มีฤดูกาลผลิตค่อนข้างชัดเจน โดยในปี 2569 มีการกระจายตัวของผลผลิตในเดือนมิถุนายน ดังนี้

เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ร้อยละของผลผลิต	-	-	-	-	-	30	65	5	-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ณ กันยายน 2559

6. 5 ดีตลาด

กระถ่อนคลองน้อยมีช่องทางการจำหน่ายที่หลากหลาย ทั้งตลาดในพื้นที่ ตลาดผู้บริโภคโดยตรง และตลาดออนไลน์ โดยมีช่องทางสำคัญ ดังนี้

1. จำหน่ายกระถ่อนบริเวณทางริมถนนทางหลวงหมายเลข 417 สายท่าอากาศยานสุราษฎร์ธานี - ค้อล่าง และถนนทางหลวงหมายเลข 420 ในช่วงผลผลิตออกสู่ตลาดเดือน มิ.ย. - ส.ค. ของทุกปี
2. จำหน่ายกระถ่อนหน้าสวน จำหน่ายผลผลิตโดยตรงจากสวน ทั้งในรูปแบบขายปลีกและขายส่งให้ผู้รวบรวม พ่อค้า และผู้บริโภค
3. จำหน่ายกระถ่อนผ่านทางออนไลน์ เช่น เพจ เฟสบุ๊ก การไลฟ์สด ออนไลน์ เพื่อขยายตลาดไปยังผู้บริโภคในพื้นที่ และลดข้อจำกัดด้านระยะทางในการซื้อขาย
4. จำหน่ายบนห้างสรรพสินค้า มีการนำผลผลิตเข้าสู่ช่องทางจำหน่ายของห้างสรรพสินค้าและซูเปอร์มาร์เก็ต เช่น CENTRAL และ TOPS SUPERMARKET ตามเงื่อนไขและมาตรฐานที่ผู้รับซื้อกำหนด
5. การส่งจองล่วงหน้า มีการประชาสัมพันธ์ และเปิดรับคำสั่งซื้อผ่านช่องทางออนไลน์ โดยสามารถเปิดให้ผู้บริโภคส่งจองล่วงหน้าหลังจากดำเนินการห่อผลแล้ว เพื่อประเมินปริมาณผลผลิต และวางแผนการตลาดก่อนเก็บเกี่ยว
6. จำหน่ายผ่านกิจกรรมส่งเสริมการตลาด งานแสดงสินค้า และกิจกรรมประชาสัมพันธ์ของชุมชน หรือหน่วยงานภาครัฐ

7. การแปรรูปผลิตภัณฑ์/ช่องทางการจำหน่าย

เพื่อเพิ่มมูลค่าและกระจายความเสี่ยงด้านการตลาด มีการนำกระท้อนคลองน้อยมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์หลายรูปแบบ ได้แก่

1. กระท้อนหีบรสต่างๆ เช่น รสดั้งเดิม รสเบียร์ รสพริกเกลือ รสต้มยำ รสน้ำปลาหวาน เป็นต้น
2. กระท้อนทรงเครื่อง
3. น้ำพริกกระท้อน
4. ไวน์กระท้อน

8. ปัญหาและอุปสรรค/ความเสี่ยง/การบริหารจัดการ

8.1 ต้นทุนแรงงานสูง

การผลิตกระท้อนคลองน้อยมีความต้องการแรงงานในหลายขั้นตอน โดยเฉพาะ การห่อผล ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้แรงงานจำนวนมากและใช้เวลาต่อเนื่อง ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตด้านแรงงานอยู่ในระดับสูง

แนวทางการบริหารจัดการ

- พัฒนาอุปกรณ์หรือวิธีการห่อผลที่ช่วยลดเวลาและแรงงาน
- วางแผนการผลิตและการห่อผลให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
- ส่งเสริมการใช้แรงงานอย่างมีประสิทธิภาพและลดการสูญเสียจากการห่อผลที่ไม่ได้คุณภาพ

8.2 ปัญหาเนื้อมีผลผิดปกติ หรือ “ไส้แดง”

พบปัญหา เนื้อมีลักษณะผิดปกติหรือเกิดอาการ “ไส้แดง” ซึ่งอาจส่งผลต่อคุณภาพภายในของผลผลิตและความเชื่อมั่นของผู้บริโภค โดยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอาการดังกล่าวอาจมีหลายด้าน เช่น ระยะเวลาเก็บเกี่ยว ความสมบูรณ์ของผล สภาพแวดล้อม การจัดการน้ำและธาตุอาหาร รวมถึงสภาพการเก็บรักษาหลังการเก็บเกี่ยว

แนวทางการบริหารจัดการ

- บันทึกวันห่อผลและติดตามอายุผลจนถึงระยะเก็บเกี่ยว
- ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอายุผลกับการเกิดอาการไส้แดง
- เก็บข้อมูลสภาพแวดล้อมและการจัดการสวนประกอบ เช่น การให้น้ำ การใส่ปุ๋ย และการจัดการทรงพุ่ม
- คัดแยกผลผลิตตามระยะความแก่และคุณภาพก่อนจำหน่าย

8.3 ความเสี่ยงด้านคุณภาพและการใช้ชื่อ GI

การจำหน่ายสินค้าโดยใช้ชื่อ “กระท้อนคลองน้อย” จำเป็นต้องควบคุมแหล่งที่มา คุณภาพ และการใช้ตราสัญลักษณ์ GI ให้เป็นไปตามข้อกำหนด เพื่อป้องกันการนำชื่อ GI ไปใช้กับผลผลิตที่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไข ซึ่งอาจส่งผลต่อความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของสินค้า

แนวทางการบริหารจัดการ

แนวทางการบริหารจัดการ คือ ส่งเสริมระบบควบคุมตรวจสอบ การตรวจสอบย้อนกลับ การขึ้นทะเบียนและต่ออายุสิทธิ์การใช้ตราสัญลักษณ์ GI รวมถึงการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ผลิต ผู้จำหน่าย และผู้บริโภค เข้าใจหลักเกณฑ์การใช้ชื่อ “กระถ่อนคลองน้อย” อย่างถูกต้อง

8.4 ความเสี่ยงจากผลผลิตไม่สม่ำเสมอ

ปริมาณและคุณภาพผลผลิตอาจได้รับผลกระทบจากสภาพภูมิอากาศ ปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิ โรค และแมลงศัตรูพืช รวมถึงการจัดการสวนของเกษตรกร

แนวทางการบริหารจัดการ

แนวทางการบริหารจัดการ ได้แก่ การติดตามสภาพภูมิอากาศ การจัดการน้ำและธาตุอาหารอย่างเหมาะสมการเฝ้าระวังโรคและแมลงศัตรูพืช การบันทึกข้อมูลผลผลิตรายแปลง และการวางแผนการผลิตให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

แผนงาน/โครงการ

แผนงาน/โครงการ เกี่ยวกับกระถ่อนคลองน้อย

โครงการแปรรูปผลผลิตกระถ่อนคลองน้อย

มีแนวทางส่งเสริมและพัฒนานำผลผลิต กระถ่อนคลองน้อย ที่มีคุณภาพไม่เหมาะสมต่อการจำหน่ายในรูปแบบผลสด เช่น ผลที่มีขนาดไม่เป็นไปตามความต้องการของตลาด หรือมีลักษณะภายนอกที่ไม่ผ่านเกณฑ์การคัดเกรด แต่ยังคงมีคุณภาพภายในดี มีความสด สะอาด และปลอดภัยต่อการบริโภค มาใช้เป็นวัตถุดิบในการแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต ลดปริมาณผลผลิตส่วนเกินและการสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยว ตลอดจนสร้างทางเลือกในการจำหน่ายและเพิ่มช่องทางการสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรและกลุ่มผู้ผลิตในพื้นที่

แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูป

1. ผลิตภัณฑ์กระถ่อนหยาบ ส่งเสริมการพัฒนาระถ่อนหยาบให้มีความหลากหลายทั้งด้านรสชาติ รูปแบบ และขนาดบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค และกลุ่มตลาดเป้าหมาย เช่น รสดั้งเดิม รสหวาน รสเผ็ด หรือรสชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของพื้นที่ โดยให้ความสำคัญกับคุณภาพรสชาติ และมาตรฐานของผลิตภัณฑ์
2. ผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มจากกระถ่อน ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มจากกระถ่อน เช่น น้ำกระถ่อน เครื่องดื่มกระถ่อนพร้อมดื่ม หรือผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มรูปแบบอื่นที่เหมาะสมกับวัตถุดิบและความต้องการของตลาด โดยพิจารณาความเหมาะสมของสูตร กระบวนการผลิต อายุการเก็บรักษา บรรจุภัณฑ์ และข้อกำหนดด้านความปลอดภัยอาหารก่อนนำออกจำหน่าย
3. ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากกระถ่อนรูปแบบอื่น ศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปที่มีศักยภาพทางการตลาดเพิ่มเติม เช่น ผลิตภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์ของขบเคี้ยว หรือผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำกระถ่อนมาเป็นส่วนประกอบ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของวัตถุดิบ กระบวนการผลิต ต้นทุน และความต้องการของผู้บริโภค

แนวทางการพัฒนากระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์

การดำเนินงานควรครอบคลุมตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ โดยเริ่มจากการกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกวัตถุดิบ การคัดแยกผลผลิตที่เหมาะสมสำหรับการแปรรูป การควบคุมคุณภาพและสุขลักษณะในกระบวนการผลิต การพัฒนาสูตรและกระบวนการผลิต การกำหนดมาตรฐานและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ การทดสอบอายุการเก็บรักษา ตลอดจนการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้มีความเหมาะสม สวยงาม และสามารถช่วยรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์

นอกจากนี้ ควรมีการศึกษาต้นทุนการผลิตอย่างเป็นระบบ ทั้งค่าวัตถุดิบ ค่าแรง ค่าบรรจุภัณฑ์ ค่าใช้จ่ายในการผลิต และค่าใช้จ่ายด้านการตลาด เพื่อนำไปใช้ประกอบการกำหนดราคาจำหน่ายที่เหมาะสมและสามารถสร้างผลตอบแทนให้แก่ผู้ผลิตได้อย่างเหมาะสม รวมถึงการพัฒนาตราสินค้าและรูปแบบการนำเสนอผลิตภัณฑ์ให้มีความน่าสนใจและสามารถแข่งขันในตลาดได้

แผนงาน/โครงการ

แนวทางการพัฒนาด้านการตลาดและการสร้างอัตลักษณ์

ควรส่งเสริมการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปผ่านช่องทางการตลาดที่หลากหลาย ทั้งตลาดในพื้นที่ ตลาดชุมชน ร้านค้าปลีก งานแสดงสินค้า ตลาดของฝากและการท่องเที่ยว รวมถึงช่องทางออนไลน์ เช่น สื่อสังคมออนไลน์ แพลตฟอร์มจำหน่ายสินค้า และการจำหน่ายโดยตรงจากผู้ผลิต เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงผู้บริโภคและขยายฐานตลาด ผลิตภัณฑ์แปรรูปควรมีการนำเสนอ เรื่องราวและอัตลักษณ์ของ “คลองน้อย” มาเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างมูลค่าและความแตกต่างของสินค้า โดยสื่อสารถึงแหล่งผลิต วิถีการเกษตร ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความโดดเด่นของกระถ่อนคลองน้อย เพื่อสร้างการจดจำและเพิ่มคุณค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์ ควบคู่กับการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ฉลาก และตราสินค้าที่สะท้อนอัตลักษณ์ของพื้นที่

ทั้งนี้ ควรเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์แปรรูปกระถ่อนคลองน้อยกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการประชาสัมพันธ์สินค้า GI โดยพัฒนาให้เป็นผลิตภัณฑ์ของฝากหรือผลิตภัณฑ์ชุมชนที่นักท่องเที่ยวสามารถซื้อและนำกลับไปบริโภคได้ ซึ่งจะช่วยสร้างการรับรู้และขยายตลาดของกระถ่อนคลองน้อยให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างมากยิ่งขึ้น การส่งเสริมการแปรรูปดังกล่าวจึงเป็นแนวทางสำคัญในการบริหารจัดการผลผลิตกระถ่อนคลองน้อยให้เกิดประโยชน์สูงสุด ช่วยลดการสูญเสียของผลผลิตที่ไม่สามารถจำหน่ายเป็นผลสด เพิ่มมูลค่าและรายได้ให้แก่เกษตรกร ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนากระถ่อนคลองน้อยให้เป็น สินค้าเกษตรมูลค่าสูงที่มีอัตลักษณ์และศักยภาพทางการตลาดของจังหวัดสุราษฎร์ธานี อย่างยั่งยืน

แนวโน้มการผลิต

แนวโน้มการผลิต การตลาดภายในและภายนอกจังหวัดสุราษฎร์ธานี

แนวโน้มการผลิต

กระถ่อนคลองน้อยมีแนวโน้มที่จะได้รับการพัฒนาและขยายศักยภาพด้านการผลิต และการตลาด เพิ่มขึ้นในอนาคต เนื่องจากเป็นสินค้าเกษตรที่มีอัตลักษณ์เฉพาะของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีลักษณะและคุณภาพที่เชื่อมโยงกับแหล่งผลิตในพื้นที่ และได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GEOGRAPHICAL INDICATIONS : GI) เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2567 ซึ่งเป็นการยกระดับ และสร้างการรับรองคุณค่าของสินค้า ในด้านแหล่งกำเนิด คุณภาพ และอัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์

การได้รับการขึ้นทะเบียน GI นับเป็นโอกาสสำคัญในการส่งเสริม และพัฒนากระถ่อนคลองน้อยให้ มีศักยภาพในการแข่งขันมากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การรักษาคุณภาพและมาตรฐาน สินค้า การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และรูปแบบผลิตภัณฑ์ ตลอดจนการสร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนาช่องทางการ ตลาดให้มีความหลากหลายและเข้าถึงผู้บริโภคได้มากขึ้น

นอกจากนี้ ยังสามารถต่อยอดการพัฒนากระถ่อนคลองน้อยให้เป็นสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ที่เชื่อมโยง กับวิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้ แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการในพื้นที่ ส่งเสริมการรวมกลุ่ม และการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานอย่างเป็น ระบบ รวมทั้งสร้างความตระหนักและความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภคในคุณภาพและแหล่งที่มาของสินค้า

ดังนั้น กระถ่อนคลองน้อยจึงมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ที่สำคัญของ จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน เกษตรกร และผู้ประกอบการ เพื่อยกระดับกระบวนการผลิต การแปรรูป การตลาด และการประชาสัมพันธ์ อันจะนำไปสู่การเพิ่มมูลค่าสินค้า สร้างรายได้ และเสริมความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรและเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาที่เหมาะสม

- เพิ่มประสิทธิภาพผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่ โดยไม่มุ่งเพิ่มพื้นที่ปลูกเพียงอย่างเดียว
- ส่งเสริมการใช้ต้นพันธุ์ที่มีคุณภาพและตรงตามพันธุ์
- พัฒนาระบบการจัดการสวนตามหลัก GAP
- พัฒนาความรู้ด้านการจัดการน้ำ ปุ๋ย และการดูแลทรงพุ่ม
- พัฒนาการกำหนดระยะเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม เพื่อลดปัญหาคุณภาพภายในผล
- ส่งเสริมการบันทึกข้อมูลการผลิตและระบบตรวจสอบย้อนกลับ
- รักษาพื้นที่ผลิตที่อยู่ภายใต้ขอบเขต GI และควบคุมการใช้ชื่อ “กระถ่อนคลองน้อย” ให้ถูกต้องตามข้อกำหนด

แนวโน้มการตลาดภายในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตลาดกระถ่อนคลองน้อยภายในจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นสินค้าอัตลักษณ์ของจังหวัดและได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ซึ่งช่วยสร้างความแตกต่างและเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลผลิต โดยผู้บริโภคสามารถรับรู้ถึงแหล่งกำเนิดและคุณลักษณะเฉพาะของสินค้าได้อย่างชัดเจน ประกอบกับกระถ่อนคลองน้อยมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักในกลุ่มผู้บริโภคในพื้นที่ ทำให้มีฐานตลาดรองรับและมีโอกาสพัฒนาต่อยอดได้อีกมาก

ปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนการขยายตัวของตลาดภายในจังหวัด คือ การประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาดจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน เครือข่ายเกษตรกร รวมถึงการนำเสนอผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ สื่อสังคมออนไลน์ กิจกรรมส่งเสริมการจำหน่าย การเชื่อมโยงกับกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ ซึ่งช่วยสร้างการรับรู้ กระตุ้นความต้องการบริโภค โดยเฉพาะในช่วงฤดูกาลที่มีผลผลิตออกสู่ตลาด การจำหน่ายบริเวณแหล่งผลิต เส้นทางคมนาคมสำคัญยังเป็นช่องทางที่ช่วยให้นักท่องเที่ยว และผู้เดินทางสามารถเข้าถึงสินค้าได้โดยตรง

สำหรับฤดูกาลผลิตปี 2569 กระถ่อนคลองน้อยได้รับการตอบรับจากผู้บริโภคอย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมั่นต่อคุณภาพ เอกลักษณ์ของสินค้า แม้ราคาจำหน่ายจะอยู่ในระดับค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับกระถ่อนทั่วไป แต่ผู้บริโภคกลุ่มหนึ่งยังคงมีความต้องการซื้อ เนื่องจากให้ความสำคัญกับคุณภาพแหล่งที่มา ความเป็นสินค้า GI มากกว่าการพิจารณาราคาเพียงอย่างเดียว จึงถือเป็นโอกาสในการวางตำแหน่งสินค้าในตลาดระดับคุณภาพ และตลาดพรีเมียมภายในจังหวัด

ในระยะต่อไป แนวทางการพัฒนาตลาดควรมุ่งเน้นการรักษามาตรฐานคุณภาพของกระถ่อนคลองน้อย ควบคู่กับการสร้างการรับรู้เรื่อง GI และอัตลักษณ์ของสินค้าให้แก่ผู้บริโภคอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนาระบบฐานที่ให้ความสวยงาม เหมาะสมกับการเป็นของฝาก และของที่ระลึก ตลอดจนเชื่อมโยงการจำหน่ายกับเส้นทางท่องเที่ยว ร้านอาหาร โรงแรม ที่พัก และกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงผู้บริโภคกลุ่มใหม่ โดยภาพรวม ตลาดภายในจังหวัดมีแนวโน้มเติบโตได้จาก ความเป็นสินค้า GI ความต้องการสินค้าเกษตรคุณภาพ การท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางออนไลน์ และออฟไลน์ หากสามารถบริหารจัดการคุณภาพ ผลผลิต ราคาจำหน่ายให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย พร้อมสร้างช่องทางการตลาดที่หลากหลาย จะช่วยเพิ่มมูลค่า และสร้างความมั่นคงให้แก่ตลาดกระถ่อนคลองน้อยของจังหวัดสุราษฎร์ธานีในระยะยาว

แนวโน้มการตลาดภายนอกจังหวัด

กระถ่อนคลองน้อยของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีแนวโน้มและศักยภาพในการขยายตลาดไปยังจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ เนื่องจากเป็นสินค้าอัตลักษณ์ของจังหวัดและได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ซึ่งช่วยสร้างความแตกต่างและเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับสินค้า ประกอบกับปัจจุบันมีการใช้ช่องทางการตลาดที่หลากหลาย ทั้งการจำหน่ายผ่านเครือข่ายผู้ประกอบการ ห้างสรรพสินค้า ตลาดนอกพื้นที่ รวมถึงช่องทางออนไลน์ เช่น FACEBOOK, LINE และการจำหน่ายผ่านการถ่ายทอดสด ทำให้สามารถเข้าถึงผู้บริโภคที่อยู่นอกจังหวัดได้มากขึ้น

แนวโน้มการตลาดภายนอกจังหวัด มีโอกาสเติบโตจากพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญกับสินค้า GI สินค้าปลอดภัย สินค้าเกษตรคุณภาพ และสินค้าอัตลักษณ์ท้องถิ่น มากขึ้น โดยเฉพาะผู้บริโภคในเขตเมืองและกลุ่มที่มีกำลังซื้อ ซึ่งมีความสนใจในการเลือกซื้อสินค้าที่มีแหล่งผลิตชัดเจน มีมาตรฐาน และสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้

ทั้งนี้ กระถ่อนคลองน้อยสามารถนำจุดเด่นด้านแหล่งผลิต คุณภาพ รสชาติ และอัตลักษณ์ของพื้นที่มาใช้เป็นจุดขาย เพื่อสร้างการรับรู้และขยายฐานลูกค้านอกจังหวัด

การขยายตลาดควรมุ่งเน้นการเชื่อมโยง ตลาดออนไลน์ ตลาดพรีเมียม ห้างสรรพสินค้า ร้านค้าสินค้าเกษตรคุณภาพ และเครือข่ายผู้ประกอบการในภูมิภาคต่าง ๆ ควบคู่กับการประชาสัมพันธ์เรื่อง GI และเรื่องราวของแหล่งผลิต เพื่อเพิ่มมูลค่าและสร้างความแตกต่างจากกระถ่อนทั่วไป นอกจากนี้ ควรพัฒนารูปแบบการจำหน่ายให้เหมาะสมกับตลาดทางไกล โดยเฉพาะการคัดเกรดผลผลิต การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่แข็งแรง สวยงาม และช่วยป้องกันการกระแทก รวมถึงการจัดการอุณหภูมิและระยะเวลาขนส่ง เพื่อรักษาคุณภาพและความสดของผลผลิตจนถึงมือผู้บริโภค

ในระยะต่อไป การพัฒนาระบบ ลังซื้อ - ชำระเงิน - จัดส่ง ที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการวางแผนปริมาณผลผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด จะเป็นปัจจัยสำคัญในการรองรับการขยายตลาด ทั้งนี้ หากสามารถสร้างเครือข่ายผู้ผลิตและผู้จำหน่ายให้มีการบริหารจัดการร่วมกัน และรักษามาตรฐานคุณภาพของกระถ่อนคลองน้อยอย่างต่อเนื่อง จะช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภค และเพิ่มโอกาสในการขยายตลาดจากระดับจังหวัดไปสู่ตลาดระดับภูมิภาคและระดับประเทศได้อย่างต่อเนื่อง